

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA VĂN HÓA DU LỊCH

DU LỊCH MẠO HIỂM VỚI SỰ PHÁT TRIỂN DU LỊCH
CỦA THỊ TRẤN SAPA - HUYỆN SAPA – TỈNH LÀO CAI

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

Giảng viên hướng dẫn : ThS. Lê Thị Tuyết Mai

Sinh viên thực hiện : Hoàng Đỗ Vân

Lớp : VHDL 14B

HÀ NỘI – 2010

MỤC LỤC

Mở đầu.....	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích, yêu cầu của đề tài.....	3
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu.....	4
4. Phương pháp nghiên cứu.....	4
5. Đóng góp của khóa luận.....	5
6. Bố cục của khóa luận.....	5
Chương I. Khái quát về du lịch mạo hiểm.....	6
1.1. Một số nội dung cơ bản về du lịch mạo hiểm.....	6
1.2. Lịch sử hình thành và phát triển du lịch mạo hiểm.....	14
1.3. Một số điểm du lịch mạo hiểm nổi tiếng.....	16
Tiểu kết.....	27
Chương II. Du lịch mạo hiểm ở Sapa.....	28
2.1. Giới thiệu chung về Sapa.....	28
2.2. Tiềm năng du lịch mạo hiểm ở Sapa.....	32
2.3. Nhu cầu của khách du lịch đối với du lịch mạo hiểm ở Sapa.....	49
Tiểu kết.....	54
Chương III. Thực trạng và giải pháp nhằm phát triển du lịch mạo hiểm ở Sapa.....	55
3.1. Thực trạng khai thác và kinh doanh du lịch mạo hiểm.....	55
3.2. Giải pháp nhằm phát triển du lịch mạo hiểm ở Sapa.....	67
Tiểu kết.....	84
KẾT LUẬN	85
TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Ở Việt Nam trong những năm gần đây với sự cố gắng của mình, ngành du lịch đã dần trở thành một ngành kinh tế mũi nhọn, có đóng góp to lớn không chỉ trong lĩnh vực kinh tế mà còn cả trong lĩnh vực chính trị, xã hội. Chính du lịch đã đem lại nhiều vận hội mới cho Việt Nam trên con đường phát triển. Hiện nay, du lịch được coi như “con gà đẻ trứng vàng” của nền kinh tế Việt trong thời kỳ mở cửa. Với biểu tượng “Việt Nam - Vẻ đẹp tiềm ẩn” cho chiến dịch du lịch quốc gia 2006 - 2010 Việt Nam đã thu hút được sự quan tâm của rất nhiều du khách trên thế giới. Trong đó thị trường tiềm năng nhất của Việt Nam gồm có Mỹ, Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc, các nước trong khối ASEAN ...

Cùng với sự phát triển ngày càng mạnh của du lịch quốc tế, các sản phẩm du lịch của Việt Nam cũng ngày càng đa dạng và phong phú để có thể đáp ứng tốt được nhu cầu của khách du lịch. Việt Nam được khách du lịch quốc tế biết đến với các di sản thế giới được UNESCO công nhận như Vịnh Hạ Long, cố đô Huế, phố cổ Hội An ..., những bãi biển đẹp của miền Trung, những làng nghề truyền thống hay những bản làng dân tộc với những nét đặc sắc riêng. Và vì vậy, thế mạnh của du lịch Việt Nam từ khi ra đời cho đến nay lẽ tất nhiên thuộc về du lịch văn hóa. Du lịch văn hóa đã trở thành điểm nhấn cho ngành du lịch Việt Nam. Nhìn vào danh sách các tour du lịch được bán ra cho khách hiện nay có thể thấy: đầu năm là mùa du lịch lễ hội với các tour phục vụ đối tượng khách đi du xuân, văn cảnh và đi lễ chùa, giữa năm là mùa du lịch biển với hầu hết các tour đều hướng ra biển và cuối năm là thời điểm khách du lịch nước ngoài vào nhiều với các tour thăm bản làng dân tộc, làng nghề, di sản, di tích ... Du lịch văn hóa và du lịch biển đã và đang chiếm vai trò và vị trí chính cho thị trường du lịch Việt.

Và dường như phần lớn các công ty du lịch chỉ cố gắng nhằm thị trường của mình vào loại hình du lịch này mà không nhắc tới một loại hình du lịch cũng đang rất hút khách nội địa và khách quốc tế, đó là du lịch mạo hiểm. Việt Nam ta có “rừng vàng biển bạc” đó là một tiềm năng vô cùng to lớn để phát triển kinh tế. Hiện nay rừng và biển không chỉ là nơi khai thác tài nguyên có sẵn của thiên nhiên như trước nữa bởi những tài nguyên này đang dần bị cạn kiệt. Nhưng rừng và biển ngày nay lại có thể giúp cho ngành du lịch phát triển được loại hình du lịch mới - du lịch mạo hiểm. Với ba phần tư địa hình là đồi núi, hệ thống sông ngòi chằng chịt, có các dãy núi đá vôi, nhiều hang động đẹp, nhiều khu rừng nguyên sinh nhiệt đới, các khu bảo tồn thiên nhiên, các vườn quốc gia rộng lớn và hơn 3000 km bờ biển, Việt Nam có điều kiện thuận lợi để phát triển các loại hình du lịch thể thao mạo hiểm như đi bộ, leo núi, đua ô tô, mô tô, xe đạp, lặn biển, bè mảng, đua thuyền, lướt ván, nhảy dù, dù lượn, khinh khí cầu ... Với cảnh quan thiên nhiên hùng vĩ, tươi đẹp, nguyên sơ và bản sắc văn hóa độc đáo của đồng bào các dân tộc, khu vực miền núi Đông Bắc, Tây Bắc, miền Trung, Tây Nguyên là những địa chỉ tuyệt vời cho việc tổ chức các tuyến du lịch mạo hiểm ở Việt Nam. Tài nguyên và điều kiện để phát triển thì lớn như vậy nhưng loại hình du lịch mạo hiểm ở nước ta đã phát triển được đến đâu?

Thị trấn Sapa, một thị trấn nhỏ của một tỉnh miền núi phía Bắc Việt Nam nhưng lại là nơi được xem như “thủ đô mùa hè của miền Bắc”. Sapa được người Pháp phát hiện ra từ rất sớm và trở thành nơi nghỉ mát lý tưởng cho quan chức Pháp. Ngày nay Sapa được biết đến là một điểm du lịch nổi tiếng ở miền Bắc hàng năm thu hút một lượng lớn khách nội địa và quốc tế tới thăm quan, nghỉ dưỡng. Sapa là địa bàn cư trú của sáu trong số 54 dân tộc là Mông, Dao đỏ, Tày, Giáy, Xá Phó và Kinh. Hiện nay trekking tour tới các bản dân tộc (Cát Cát, Lao Chải, Tả Van, Bản Hồ ...) là loại hình du lịch

chiếm được sự quan tâm và giành được nhiều ưu ái nhất từ du khách khi tới với Sapa. Ở Sapa còn có một địa điểm khiến du khách phải quan tâm, đó là đỉnh Phansipang thuộc dãy Hoàng Liên Sơn. Phansipang được coi là nóc nhà của Đông Dương với chiều cao 3.143m rất thích hợp cho những du khách ưa mạo hiểm và muốn khám phá nét khác biệt khi đến với Sapa.

Là một sinh viên năm thứ tư được đào tạo về chuyên ngành văn hóa du lịch và với mong muốn được trở thành một hướng dẫn viên chuyên nghiệp, em đã đi và trải nghiệm nghề nghiệp ở một số điểm du lịch miền Bắc và miền Trung. Mỗi nơi đều trang bị thêm cho em rất nhiều hành trang quý báu cho nghề nghiệp sau này. Nhưng khi đến với Sapa, đặc biệt là khi đến với Phanxipang - “nóc nhà của Đông Dương” thì mong muốn được chinh phục, được khám phá những gì khác lạ đã thôi thúc em rất nhiều. Làm thế nào để tiềm năng của Sapa về du lịch mạo hiểm có thể được phát huy tối đa nhằm làm tăng tính đa dạng cho sản phẩm du lịch địa phương? Từ thực trạng của loại hình du lịch mạo hiểm ở Việt Nam nói chung và của Sapa nói riêng, cùng với những kiến thức đã học hỏi, tìm tòi được qua một thời gian ở Sapa em mạnh dạn chọn đề tài “ *Du lịch mạo hiểm với sự phát triển du lịch của thị trấn Sapa - huyện Sapa - tỉnh Lào Cai* ” làm đề tài khóa luận tốt nghiệp của mình.

2. Mục đích, yêu cầu của đề tài

2.1. Mục đích nghiên cứu của đề tài

Mục đích nghiên cứu của đề tài là tìm ra các giải pháp nhằm khai thác một cách có hiệu quả tiềm năng du lịch Sapa nhằm phát triển du lịch mạo hiểm tại thị trấn xinh đẹp này.

2.2. Yêu cầu của đề tài

Đề tài yêu cầu thực hiện các nhiệm vụ sau:

2.2.1. Làm rõ được một số nội dung cơ bản về du lịch mạo hiểm.

2.2.2. Phân tích để nêu bật được những tiềm năng du lịch mạo hiểm của Sapa.

2.2.3. Trình bày được thực trạng khai thác và kinh doanh du lịch mạo hiểm ở Sapa, đề ra các giải pháp cho việc phát triển du lịch mạo hiểm.

3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu là tài nguyên du lịch của thị trấn Sapa và các hoạt động du lịch mạo hiểm tại thị trấn này.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

- Tiềm năng du lịch mạo hiểm ở thị trấn Sapa.

- Các hoạt động du lịch mạo hiểm tại thị trấn Sapa - huyện Sapa - tỉnh Lào Cai 5 năm trở lại đây.

4. Phương pháp nghiên cứu

Trong quá trình thực hiện bài nghiên cứu đã sử dụng các phương pháp:

Phương pháp kế thừa: Để giảm bớt thời gian khảo sát, tăng độ chính xác của kết quả nghiên cứu, đề tài đã kế thừa những thông tin về điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội của khu vực nghiên cứu, những tài liệu này được thu thập có nguồn sẵn ở các phòng, ban, chính quyền địa phương và thư viện có liên quan.

Phương pháp thực địa: Để có số liệu khách quan, phù hợp với tình hình thực tế của khu vực thì phương pháp này được coi là phương pháp không thể thiếu trong nghiên cứu khảo sát tài nguyên du lịch. Kết hợp với việc nghiên cứu qua bản đồ, các tài liệu liên quan, phương pháp thực địa luôn được coi là phương pháp chủ đạo của khóa luận vì lãnh thổ nghiên cứu nhỏ, đòi hỏi có những khảo sát thực địa tương đối cụ thể để nắm được những đặc trưng lãnh thổ một cách cụ thể.

Phương pháp phỏng vấn, điều tra tâm lý: Trên cơ sở phỏng thảo các ý tưởng cơ bản, thông qua trao đổi, trò chuyện, phương pháp phỏng vấn là một phương pháp quan trọng trong quá trình nghiên cứu đề tài. Các thông tin được thu thập, các ý kiến, các quan điểm đa dạng từ người dân, các nhà quản lý một cách khách quan. Cùng với phương pháp thực địa, phương pháp phỏng vấn có ý nghĩa quan trọng trong việc phân tích các hiện tượng thực tế. Ngoài việc phỏng vấn thông qua trao đổi, trò chuyện, phỏng thảo các ý tưởng cơ bản như trên, phỏng vấn bằng phiếu điều tra với hệ thống các câu hỏi lựa chọn và câu hỏi mở đã được sử dụng trong khóa luận.

Phương pháp thống kê xã hội học: Các tài liệu thu thập được khai thác từ nhiều nguồn khác nhau: Thư viện trường Đại học Văn hóa Hà Nội, thư viện trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn, thư viện huyện Sa Pa, Vườn quốc gia Hoàng Liên, qua người dân, qua khách du lịch. Trên cơ sở đó, xử lý, chọn lọc những thông tin cập nhật phục vụ cho mục đích của khóa luận tốt nghiệp.

5. Đóng góp của khóa luận

Bên cạnh việc tạo ra sản phẩm du lịch mới cho Sapa, việc định hướng phát triển bền vững và lâu dài cho môi trường sống cũng như con người nơi đây cũng là điều mà khóa luận hướng tới trong suốt quá trình nghiên cứu và tìm hiểu. Khóa luận mong muốn có thể tạo tiền đề thu hút sự quan tâm của ban ngành, các hãng lữ hành, các công ty du lịch và của những người ưa thích mạo hiểm, khám phá, trải nghiệm, từ đó sẽ giúp cho loại hình du lịch mạo hiểm có thể phát triển tốt ở Việt Nam nói chung.

6. Bố cục của khóa luận

Khóa luận bao gồm phần mở đầu, ba chương, kết luận, tài liệu tham khảo và phụ lục. Nội dung ba chương như sau:

Chương 1. Khái quát về du lịch mạo hiểm

Chương 2. Tiềm năng du lịch mạo hiểm ở Sapa

Chương 3. Thực trạng và giải pháp nhằm phát triển du lịch mạo hiểm ở Sapa.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Tài liệu tiếng Việt

1. Trịnh Lê Anh - *Bước đầu tìm hiểu trekking tour ở Sapa* - 2000
2. Trịnh Lê Anh - *Sapa - điểm đến hấp dẫn của loại hình trekking tour* - Tạp chí du lịch Việt Nam - số 8/2005.
3. Trịnh Lê Anh - *Loại hình du lịch mạo hiểm - trekking tour - và thực tế ứng dụng khai thác tại Sapa (Lào Cai - Việt Nam)* - 2002
4. Trịnh Lê Anh - *Tiếp cận loại hình du lịch thể thao - mạo hiểm* - Tạp chí du lịch Việt Nam - số 5/2003.
5. Cao Quỳnh Anh - *Phát triển du lịch bền vững tại Sapa* - Khóa luận tốt nghiệp - Đại học Văn hóa Hà Nội - 2000.
6. Thanh Bình, Hồng Yến - *Việt Nam 63 tỉnh thành và các địa danh du lịch* - Nxb Lao động - 2009.
7. GS. TS.KH Lê Huy Bá - *Du lịch sinh thái* - Nxb Khoa học kỹ thuật - 2006.
8. GS. TS Nguyễn Văn Đính - *Kinh tế du lịch* - Nxb đại học Kinh tế quốc dân - 2009.
9. Phạm Hoàng Hải - *Sapa giữa trời mây trắng* - Nxb Chính trị quốc gia - 2003.
- 10.Th.sỹ Nguyễn Thị Thu Hiền - *Địa danh du lịch Việt Nam* - Nxb từ điển bách khoa - 2002.
- 11.Phó tiến sỹ Phạm Thị Mộng Hoa, Pts Lâm Thị Mai Lan và Annalisa Koeman - *Du lịch với dân tộc thiểu số ở Sapa* - 2002.
- 12.Lê Văn Lan (chủ biên) - *Vườn quốc gia Hoàng Liên* - Trung tâm thông tin và dịch vụ du lịch huyện Sapa - 2004
- 13.Bửu Ngôn - *Du lịch 3 miền Tập 3: Bắc* - Nxb Thanh niên - 2008.

14. Phó tiến sỹ Trần Nhạn - *Du lịch và kinh doanh du lịch* - NXB Văn hóa thông tin, Hà Nội.
15. PGS. TS Trần Nhoãn - *Giáo trình Tổng quan du lịch* - Nxb Văn hóa thông tin.
16. Nhiều tác giả - *99 danh thắng Việt Nam* - Nxb Văn hóa thông tin - 2009.
17. Phạm Côn Sơn - *101 điều cần biết tài nguyên và phát triển du lịch* - Nxb văn hóa thông tin - 2001.
18. Phạm Côn Sơn - *101 điều cần biết dã ngoại với 75 chương trình hấp dẫn* - Nxb văn hóa thông tin - 2001.
19. Phạm Côn Sơn - *Cẩm nang du lịch: Sapa trữ tình* - Nxb Văn hóa dân tộc - 2005.
20. Phạm Côn Sơn - *Sapa trữ tình: Thị trấn gọi mời dừng bước lãng du ở miền cao Bắc Bộ* - Nxb Văn hóa dân tộc .
21. PGS.TS Trần Đức Thanh - *Nhập môn khoa học du lịch* - NXB Đại học Quốc gia Hà Nội - 1999.
22. Mạnh Thường, Lê Trung Tín, Lê Thị Ngọc Nga - *Chào mừng quý khách đến Sapa* - Nxb Thông tấn - 2003.
23. Trần Mạnh Thường - *Việt Nam văn hóa và du lịch* - Nxb Thông - 2005.
24. Trần Mạnh Thường - *Almanach những địa danh du lịch nổi tiếng trên thế giới* - Nxb Văn hóa thông tin - 2008.
25. Ts Trần Diễm Thúy - *Văn hóa du lịch*- Nxb Văn hóa Thông tin - 01/2010.
26. Tổng cục du lịch - *Non nước Việt Nam* - Nxb Hà Nội - 2007.
27. Lê Văn Thắng (chủ biên) - *Giáo trình du lịch và môi trường* - Nxb Đại học quốc gia Hà Nội - 2008.

28. Bùi Thị Hải Yến (chủ biên), Phạm Hồng Long (đồng biên soạn) - *Tài nguyên du lịch* - Nxb Giáo dục - 2008.
29. Hồng Vân (biên dịch) - *Du lịch (đường vào nghề)* - Nxb Trẻ - 2006
30. UBND huyện Sapa, Phòng thương mại du lịch - *Báo cáo hoạt động thương mại du lịch năm 2006*.
31. Công ty đầu tư và hỗ trợ xuất bản - *Vietnam tourism information* - Nxb Thông tấn - 2006.

Tài liệu tiếng Anh

1. Dennis L.Foster - *Công nghệ du lịch* - Nxb Thống kê - 2004
2. John Swarbrooke - *Adventure tourism : the new frontier* - Oxford Butterworth-Heinemann - 2007
3. Marina Novelli - *Niche tourism* - Nxb Butterworth Heinemann - ISBN: 9780750661331
4. Ralf Buckley - *Adventure tourism* - Nxb Cabi - 2003
5. Simon Hudson - *Sport and adventure tourism*
- 6.